

OTVORENO Dr. sc. Tomislav Dragun, predsjednik Hrvatskog uljudbenog pokreta

Bez izmjene orkestra,

■ *Ne očekujem nikakve promjene, a i zašto bi ih bilo, kad one državnoj klijenteli ne mogu donijeti ništa dobro. Ali kad gladni vuci počnu zavijati pred vratima...*

Piše: GORDANA IGREC

Veliki meštar svih privatizacija u Hrvatskoj. Tako, između ostalog, nazivaju dr. sc. Tomislava Draguna, predsjednika Hrvatskog uljudbenog pokreta, jer spada u upućenije u privatizacijska i pretvorbena događanja, u kojima neki vide uzrok današnjeg stanja. Gdje zapravo vidi uzrok aktualne gospodarske situacije i o drugim temama, razgovarali smo s Dragunom, koji je nakon niza kontroverzi u Hrvatskoj otišao u Sloveniju gdje je zatražio - politički azil!

Poduzeće odabranih

Sadašnja gospodarska kriza u svijetu, jednako kao i ona u Republici Hrvatskoj, ima sve odlike manjkavosti koje sa sobom nosi država-poduzeće odabranih. Izlaz je u klasičnom obrascu: prilagoditi se ili umrijeti, uvažiti interese na svim društvenim razinama ili nestati. Trećega nikada nije bilo, niti će ga ikada biti.

Kako je nastala „država-poduzeće odabranih“? Gdje se pogriješilo? Još u pretvorbi i privatizaciji?

Nositelji kojekakvih neželjenih radnji u postupku privatizacije sa zlom nakanom poistovjećuju privatizaciju i provedbu privatizacije da bi pokrili svoja nedjela svodeći sve na zaključak: „Drugačije nije ni moglo biti“. U provedbi hrvatske privatizacije postojale su tri razine mogućnosti društveno neprihvatljivih oblika privatizacijskog djelovanja: necivilizacijski postupci, neustavni postupci i nezakoniti postupci. Ovamo svakako spada i interna dokapitalizacija, pri kojoj su se mogli ostvariti popusti od čak 150 posto, kad se privatizacijski posao obavlja preko odabranog „internog ulagatelja“, inače siromašnog radnika, s 40 godina radnog staža.

Što još držite spornim?

Nešto što vrijedi stotine

Narod je želio i očekivao jedno, što mu se i obećavalo, a radilo se drugo

milijuna procijeni se na jednu kunu, kao što je slučaj s Hrvatskim domovinskim fondom, Fondom hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, PK Beđe, PIK Vrbovec... Od radnika se, putem punomoći, kupuju dionice po cijeni koja je daleko ispod njihove nominalne i tržišne vrijednosti, kako bi ih se u čvrstim ortackim

krugovima poslovođa i raznih drugih rukovoditelja založilo po nominalnoj vrijednosti i dobilo menadžerski kredit koji se otplaćuje iz dividende po nominalnoj vrijednosti, kao u slučaju Francka. Zatim se dionice trgovačkih društava iz kuponske privatizacije u stečajnom ili predstečajnom postupku, kupljene u bescjelje od branitelja i prognanika, zamijene s Hrvatskim fondom za privatizaciju – po nominalnoj vrijednosti – za visokovrijedne dionice PIF-ova, čak i u trenutku dok PIF-ovi nisu bili ni registrirani, kako što je slučaj Šećerane Virovitica. No ništa se u provedbi hrvatske

Privatizacijski posao išao je preko siromašnog radnika s 40 godina staža

privatizacije nije dogodilo što nije bilo očekivano. Svi pretvorbeni i privatizacijski zakoni doneseni su u propisanom i javnom postupku. Način njihove provedbe utvrđen je u državnom vrhu, bez ikakvih tajni. Sama pak izvedba, također, podlijegala je visokom državnom nadzoru. Ni muha nije mogla proletjeti!

Legalno a nepošteno

U čemu je, dakle, problem?

U svjetonazoru i političkoj iskrenosti. Narod je želio i očekivao jedno, što mu je i obećavalo, a radilo se drugo. To pak drugo bilo je slijeпа ulica, promašaj, koji sada dolazi na vidjelo. Nije se shvatila poruka 1989. Htjelo se društveni i gospodarski sustav na umoru oživotinjiti u novom obliku, a to kako vidimo, nije moguće. Sredstva za proizvodnju odnosno državni kapital, nastojalo se prenijeti u vlasništvo podobnim, bez obzira na tradicijske komercijalne običaje. Nije bilo kupoprodaje, nego podešeni prijenos vlasništva s države, odnosno društva, na odabrane pojedince. Bio je to samo ušminkani samoupravni sustav s istim dirigentima i izvodačima, koji nije u stanju zasvirati novu melodiju. Potrebno je, stoga, otvoriti put za izmjenu orkestra, jer bez toga neće biti prave svirke. Taj put nisu nužno utvrđivanja kaznenih odgovornosti, iako ni njih ne treba otkloniti, budući da su negativnosti u privatizaciji uglavnom učinjene „legalno“, ali nepošteno i gospodarski promašeno.

Zacijelo pozdravljate to što privatizacijski kriminal nikad ne zastarijeva?

Dr. sc. Tomislav Dragun, predsjednik Hrvatskog uljudbenog pokreta

GORDANA IGREC

ta, govori o gospodarskim prilikama u Hrvatskoj i mogućim rješenjima za njih neće biti prave svirke

Potrebno je vratiti se na početak. Iznova polagati maturu. Pa, tko prode – prode. Bez, u svakom slučaju, arbitraže i asistencije u ulozu usmjerenog državnog odvjetništva, sudstva i policije. Za to je prvo nužno utvrditi ocjenidbene kriterije kao, na primjer, kod pregleda krvi, gdje se znaju normalne vrijednosti, pa svatko svoj nalaz može usporediti s njima. Nadalje, treba otvoriti privatizacijske arhive i dopustiti svakome tko je za to kvalificiran ocjenu bilo kojeg privatizacijskog slučaja i oblika, koju onda trebaju razmatrati određena državna tijela na isti način, kao i izvješća Državnog ureda za reviziju. Na kraju, nužno je osigurati fizičku zaštitu i dostojanstvo svakom od istražitelja privatizacijskih zbivanja.

Gospodarsku politiku Vlade RH definirao je i nastoji je provesti Radimir Čačić

Rješenja?
Jesu li toga svjesni vladajuć?

Vlade Republike Hrvatske, bilo one HDZ-a, bilo SDP-a, nastoje biti neideološke ili se takvima prikazati, pa "nit smrdje, nit mirišu", a svoje

Nužda zakon
Mijenja.
Poteškoće, na kraju
krajeva, ipak svima
otvaraju oči

nedorečenosti opravdavaju općim stajanjima "na globalnoj razini", dok rješidbe traže u svespasavajućim "investicijama" i "otvaranju radnih mjesta" i odatle proizlazećim stopena rasta koje same po sebi ništa konkretno i precizno ne znače. Vlade Republike Hrvatske nemaju ideološkog odgovora. Čekaju spas u općim tehnološkim zbivanjima, često kao kišu iz vedra neba. Međutim, tehnologija nikako ne može zamijeniti društvena stajališta, ona samo zavarava.

Manjina će ustuknuti pred većinom

Uzmimo za primjer pretrpan brodski čamac za spašavanje. Problem je moguće riješiti pribavom još jednog čamca ili utapljanjem prekobrojnih putnika. Kriza spašavanja postoji, ali samo ako nam je stalo do ljudskih života, no ne i ako takvog osjećaja nemamo. Tada krize nema, niti potrebe traženja rješenja za nju. Država može, naime, biti država poduzeće, ali isto tako i država obitelj. Za državu poduzeće ne predstavlja nikakav problem, osim krokodilskih suza, to što

stotine tisuća ljudi, djelova konkretnih ljudskih obitelji, u državi veličine Republike Hrvatske, nema dovoljno, ili uopće nema, sredstava potrebnih za život. Ali za državu obitelj, a takvom svoju državu doživljava pretežan dio pučanstva, takvo je stanje neodrživo, pa ono nerijetko završava pobunom i neminovnom zamjenom sustava vrijednosti, uglavnom i ljudi. Manjina "bez problema", uvijek mora ustuknuti pred većinom "s problemima".

Ne može biti investicija sve dok ne postoje razumni razlozi za njih. Ne može biti otvaranja radnih mjesta sve dok nema poslovanja koje ih traži. Svega pak toga opet ne može biti sve dok nema potrebe za njima. HDZ i SDP iznijeli su hrvatsku pretvorbu i privatizaciju u smjeru kojim se izvjesna skupina novoizvedenih vlasnika domogla pretežnog dijela državnog kapitala u Republici Hrvatskoj. Taj državni kapital ima svoju programiranu logiku i poslovni slijed. Nameće silom prilika posve određeni državni i gospodarski ustroj, od kojega uočio. Postaviti i voditi cjelovit

može, niti smije odstupiti.
Gdje vidite izlaz iz ove gospodarske krize?

Zasad nema prihvatljiva izlaza. Gospodarsku politiku Vlade RH, kojoj je predsjednik Zoran Milanović, definirao je i nastoji je provesti Radimir Čačić. No on nije zamijeneo među ljudima koji nešto znaju o modelima gospodarskog razvika, posebno regionalnog. Bez tog znanja, međutim, nije moguće korištenje odgovarajuće razvojne metodologije. Nastojao sam vidjeti što se u tom smislu čini, ali nikakvog znaka u tom smislu nisam uočio. Postaviti i voditi cjelovit

sveopći gospodarski razvika nije isto što i poslovno voditi izgradnju nekog pojedinačnog, ma koliko velikog objekta. Kako to prevladati? Nikako, sve dok praktično znanje i iskustvo ništa ne znači. Novi guverner HNB-a nastaviti će tamo gdje je njegov prethodnik stao, radić će isto ono, što je i on radio. Ne očekujem nikakve promjene, a i zašto bi ih bilo, kad one državnoj klijenteli ne mogu donijeti ništa dobro. Ali kad gladni vući počnu zavijati pred vratima... Nužda zakon mijenja. Poteškoće, na kraju krajeva, ipak svima otvaraju oči.

O AZILU

Vidio sam što se sprema

Pretpostavljajući što mi se sprema, ta hvala Bogu imam dovoljno iskustva, podnio sam 8. studenog 2007. veleposlanstvima Austrije, Italije i Slovenije u Zagrebu molbu za međunarodnu zaštitu, odnosno politički azil. Naime, 30. studenog 2005. Općinsko državno odvjetništvo u Zlataru (!) podnijelo je protiv mene optužni prijedlog i zatražilo trogodišnju zatvorsku kaznu jer sam, prema njihovim riječima, "lažno optužio ugledne i časte ljude", među kojima i dr. Ivo Sanadera, Mladena Bajčića, Juru Bajčića, Mladenka Žužula i Mirostava Kutlu. Krajem 2008. osuđen sam na Županijskom sudu u Slatkovskom Brodu na četiri godine zatvora za događaje iz 1996. zbog "poticanja odgovorne osobe na trgovanje dionicama, pri čemu je ostvarena razlika u cijeni, a to je stjecanje protupravne imovinske koristi". Podnio sam žalbu Vrhovnom sudu RH. U više navrata primao sam pismene i telefonske prijetnje, čak i smrtno naravi, kao i članovi moje obitelji. Svi su takvi slučajevi prijavljeni policiji, utvrđena je točnost mojih prijava, ali je na tome ostalo. U Sloveniji sam 19. travnja 2010. zatražio međunarodnu zaštitu. Oni koji me dobro poznaju, znaju da sve svoje važnije životne odluke donosim slijedom znakova, rijetko logikom.

HUP

Hrvatska kakvu želimo

Hrvatski uljudbeni pokret djeluje u okviru svojih načela, kojih ukupno ima 21. Buduća Država Hrvatska, po našoj zamisli, mišljenju i htijenju, svakako bi trebala biti oslobođena svih natruha jugoslavenskosti i komunizma, kao nepotrebnih i štetnih za opstojnost hrvatskog naroda, njegove uljudbene, a nakon toga onda i krizne zajednice. Želim živjeti u državi Hrvatskoj, kojoj je na prvom mjestu biti sveopće dobro svih građana izraženo u Općoj

Hrvatski
Uljudbeni
pokret djeluje u
okviru svojih načela,
kojih ukupno ima 21

državnoj financijskoj bilanci, a državni proračun, tek ono o čemu se dogovore njeni građani i za što postoje novci. Želim živjeti u državi Hrvatskoj u kojoj nacionalno bogatstvo neće biti alat za podmiru posljedica bilo čijih promašaja, nego nedodirljiva glavnica, kao jamstvo opstanka nacije. Želim živjeti u državi Hrvatskoj kojoj će biti stran svaki oblik robovlasništva, kmetске podložnosti, svaki oblik fašizma i komunizma, svaka vrsta diktature i ugnjetavanja. Želim živjeti u državi Hrvatskoj u kojoj će više vrijediti rad učitelja u Hrvatskoj Kostajnici, koji povrćem iz vlastitog vrta financira svoj put u Svetu Zemlju, negoli rad nogometnog menadžera kojem je skupljena jahta jedini oblik društvene potvrde!

IZDVOJENO Kako je upoznao Kutlu, Čačića... „Uslugu nisu platili“

Miroslava Kutlu upoznao sam u prosincu 1991. S njim me upoznao prof. dr. Branko Babac, bivši ministar pravosuđa RH, prijatelj iz Vinkovaca. Početkom 1992. Kutle me upoznao sa svojim ortacima iz TD GCG-a: Radimirom Čačićem i Markom Marčinkom. Za njih sam radio na pretvorbi HP Baška s Krka, a obavio sam i reviziju poslovanja za GCG. Šteta, uslugu nisu platili. Nastojao sam im pomoći pri osnivanju banke, i to pretvaranjem jedne štedionice u banku. Oduštali su i preuzeli Brodskoposavku banku, koja je kasnije preimenovana i preseljena u Varaždin. Nezgoda po mene je bila u tome što je BPB imao

sjedište u bivšoj upravnoj zgradi HUP-a Brodvin d.d. Slavonki Brod, koji sam ja (kao broker) imao u vlasništvu 50,38 % dionica. Gospoda su se htjela širiti na račun hotela Brod, a tu sam im - izgleda - ja smetao. Posljedice su tragične. "Radnici" su protiv mene podnijeli kaznenu prijavu, da sam navodno poticao direktoricu poduzeća na trgovanje dionicama, čime sam omogućio ostvarivanje razlike u cijeni dionica, a to da je protupravna imovinska korist za moja brokerska društva, na štetu društva u kojem sam imao 50,38 % dionica. Iza toga stoji Milan Kovač, Miroslav Kutle, Ivan Radošević, Radimir Čačić i drugi.

NAŠA POSLA Kako je kupovao dionice za Miroslava Kutlu Kutle i Čačić preko Validusa do Podravke!?

Zbog svega što smo imali u prošlosti, nevoljko govorim o Validusu jer se moje riječi mogu shvatiti osvetničkim. Na početku kupovne privatizacije dobro sam surađivao s Miroslavom Kutlom. Kod njega sam upoznao Milana Horvata. Među prvima sam vidio bilance Fime i Pletera, spremnih za prodaju, kasnije Validusa. Činile su mi se lošima, ali je Kutle samo zavrtio šakom i nasmiješio se. Nisam odmah shvatio, ali kasnije jesam. U pitanju je bila zamjena bezvrijednih dionica za novac (u nominalnom njihovom iznosu) odnosno zamjena za kvalitetne dionice iz Hrvatskog fonda za privatizaciju.

Nekako u to vrijeme kupovao sam

za Miroslava Kutlu, a kasnije će se vidjeti i za Radimira Čačića, dionice Exportdruva Zagreb. Činio sam to preko svoje brokerske kuće Dragunov ured, uz Dionin kredit. Na kraju 1999. godine dionice sam prodao Kutlinom društvu "Juror" Zagreb ("Tar" Zagreb, "Tar" Varaždin, "Fima grupa" Varaždin, "Pluris" Varaždin), ali one mi do danas nisu plaćene.

Vjerojatno i neće biti, jer je Pluris, navodno, izbrisan iz sudskog registra. Dakako, podnio sam kaznenu prijavu i niz tužbi, ali one spavaju. Kutle i Čačić su još uvijek vrlo jaki, prejaki za mene. Te dionice Exportdruva koristili su Kutle i Čačić za preuzimanje Validusa, odnosno u konačnici Podravke.